

אילו קירבנו | נכדו החסיד של המקובל הנודע
ה'בבא מאיר' בראיון רווי גילויים על הקשר של
הסבא הגדול עם הרבי וחב"ד

האיר פני המזרח

משפחת אבוחצירא והרבי: בדירה צנועה בירושלים, מספר
הרב **שמואל קריספין**, נכדו של הגאון הצדיק המקובל **ה'בבא
מאיר'**, על הקשר בין סבו לרבי | **הפגישה המסתורית** בצרפת,
הנבואה הנפלאה שהתממשה, **השליחות המיוחדת** של הרבי
להקים ישיבת תומכי תמימים במרוקו, **השידוך הפלאי** עם
משפחת אבוחצירא, **היחידות החריגה** אצל הרבי, **הסנדקאות**
של הבבא סאלי, והברכה המיוחדת **'להיות תמים'**

| ישראל שוחט |

צילומים: שמואל דרין

"אבי הגיע בדרך
פלאית ללמוד
בתומכי תמימים".
הרב קריספין,
בביתו

בדירה צנועה ברחוב אבא-אבן בירושלים

דמות צנומה ותמירה ניצבת על מפתן הדלת. תווי הפנים מסגירים ומעידים ללא ספק על השתייכות לשושלת משפחת אבוחצירא המפוארת. במאור פנים ובסגנונו האצילי, ניאות הרב שמואל קריספין לפתוח לראשונה את סגור ליבו, ולספק הצצה ומבט מקרוב אל הקשר המיוחד שנקם בין שושלת משפחת אבוחצירא ובין הרבי.

דיו רב נשפך בניסיון לספר את סיפור הקשר השמימי והכה מיוחד. ענקי תורה ויודעי סוד אלו מעולם לא התראו עם הרבי פנים בפנים, אך שררה ביניהם קרבה והערכה גדולה. מי שיכול להרחיב ולהעניק את מלוא היריעה, הוא דווקא מי שאוחז בחבל משני קצותיו; שורשיו נטועים עמוק בשושלת משפחת אבוחצירא, ואת רוב שנות בחרותו העביר בתומכי תמימים ובבית חיינו.

את קירות סלון הבית מעטרות תמונותיהם של הסבא הבבא מאיר ושל הרבי, והן מספרות את הסיפור כולו: ילד שזכה לגדול ולהסתופף בצילם של גדולי וצדיקי יהדות ספרד – מצד אחד סבו זקנו החכם המקובל רבי יעיש קריספין, מחבר הפירוש 'פרח שושנה' על חמישה חומשי תורה, ומהצד השני סבו זקנו סידנא קדישא בבא סאלי וסבו הבבא מאיר – ואשר זכה והיה מקושר לרבי.

בעדינות ובחן הרב קריספין מספר על תחנות חייו, מהלך בצורה בטוחה בין השבילים המובילים אל היסודות עליהם גדל, ובין לימודיו בתומכי תמימים והשהות הממושכת בבית חיינו. קווי דמיון רבים בין אותן התחנות. דרך עבודת ה' של יהדות ספרד מושתתת על יסודות האמונה הפשוטה בה' ובצדיקי הדור לצד העיסוק המעמיק בפנימיות ובסודות התורה, בדומה לדרך החסידות. בעיני הרב קריספין החיבור בין השתיים הוא טבעי ומתבקש.

"הקשר של משפחתי לליובאוויטש", מגלה הרב קריספין בקול מדוד, "התחיל באמצעות אבי, הרב עמנואל מכלוף קריספין שיחי', שהגיע בדרך פלאית ללמוד בתומכי תמימים. זה קרה לקראת בר המצווה. אל קזבלנקה שבמרוקו, שם גדל אבי, הגיעו מספר רבנים ליטאים חשובים – ביניהם הרב אברהם קלמנוביץ', מראשי ישיבת מיר – לעשות נפשות למען היהדות. באותם ימים אבי נשלח לראשונה ללמוד בישיבה ליטאית בצרפת. לאחר תקופה קצרה, שבה הוא לא הצליח להתרגל לאורח החיים ולצורת הלימוד בישיבה, שהייתה שונה ממה שהורגל, בעצת הרב קלמנוביץ' הוחלט שילך ללמוד בישיבת מיר בארה"ב."

"יום אחד, בדרכו אל השגרירות האמריקאית בצרפת על מנת להסדיר את המסמכים לקראת הנסיעה, כאשר המתין לרכבת הקרובה, נכנס לשבת וללמוד בבית כנסת קרוב. בבית הכנסת ישב יהודי הדור זקן, עטור בטלית ובתפילין, וכשראה את אבי ניגש אליו והציע לו מזון ושתייה. אבי סירב בנימוס, אך אותו יהודי התעקש והציע שוב בפנים מאירות לתת לאבי מעט דמי כיס. אבי שוב סירב, אבל היהודי התעקש, ואמר כי הוא רוצה להעניק לו את דמי הכיס, מכיוון שבעתיד 'אתה תינשא לאחת המשפחות המיוחסות בעם ישראל', ויהי לפלא. לימים התברר לאבי, שאותו יהודי היה הצדיק רבי איציקל מפשעווארסק, שהתגורר באותו זמן בצרפת וראה בעיני רוחו

"בסיום הבחינה הבבא מאיר לחץ את ידו ואמר לו 'מזל טוב', ואז אבי הראה לו את המכתב של הרבי, ובינו לבן עצמו נזכר בדבריו השמימיים והנבואיים של מפשעווארסק"

את קורות העתיד לבוא. "מבית הכנסת אבי הזדרז אל הרכבת, במטרה להספיק להגיע לשגרירות בזמן. באחד הקרונות הוא נתקל בחסיד הרב יעקב בן ציון יורקוביץ', שישב ולמד, ואבי התיישב בסמוך אליו. הרב יורקוביץ' החזיק באמתחתו ספר תניא, ואבי החל להתעניין בספר. זה היה לו דבר חדש, מן ספר שהוא טרם הכיר – לא גמרא ולא קבלה, ומשראה הרב יורקוביץ' את התעניינות אבי, התפתחה ביניהם שיחה על תנועת החסידות. הרב יורקוביץ' הבין שמדובר כאן בבחור בעל כישרון, שמתעניין בדברים, ותהה אצל אבי לאן פניו מועדות. כששמע שהוא מתעתד להרחיק וללמוד בהיכל ישיבת מיר, הציע לו לגשת עמו קודם לכן אל תומכי תמימים בברינואה.

"לאחר כמה מילות שכנוע אבי התרצה, ובשעת צהרים הם נכנסו להיכל הישיבה, כשאבי אינו מבין מה רואות עיניו", מספר הרב קריספין בחייו. "הוא ראה את ר' ניסן נעמנאו עטוף בטלית ובתפילין בשעה מאוחרת, אך ניכר היה לו כי מדובר ביהודי שמרומם מעל הוויות העולם. הם דיברו ביניהם, ור' ניסן התלבט האם לקבלו לישיבה. החשש שלו היה, כי הרקע שממנו בא אבי וחוסר ההיכרות עם שפת האידיש יקשו עליו להתאקלם בישיבה. ואולם דווקא ההתנגדות הרגעית הזו, הולידה אצל אבי את הרצון להיכנס אל הישיבה, והוא החל לטעון בפני ר' ניסן 'הלא התלמידים כאן לומדים לא מעט מפרשים מחכמי ספרד, אז מדוע הם יכולים ללמוד את חכמי ספרד ואילו אני לא יכול ללמוד עמכם?' ר' ניסן קיבל את הדברים, ומאז אבי נכנס ללמוד בישיבה ויותר על הנסיעה למיר."

שליחות מיוחדת

"בישיבה אבי שקד על התורה והעבודה במשך כשנתיים ימים", ממשיך הרב קריספין בדבריו. "בוקר אחד ניגש אליו ר' ניסן, הורה לו לרדת אל חדר המזכירות של הישיבה ולהצטלם, כדי שישלחו את התמונה שלו אל הרבי. מספר חודשים לאחר מכן הודיעה הנהלת הישיבה לאבי, כי בהוראת הרבי הוא נשלח אל העיר ארפוד שבמחוז תאפילאלת במרוקו, כדי להקים שם ישיבת תומכי תמימים.

"מה שאבי לא ידע באותו הזמן, כי לשליחות המיוחדת של הרבי קדם מכתב ששלח לרבי חמוי לעתיד, הבבא מאיר, שהיה רבה של ארפוד, ובו ביקש כי יפתחו מוסדות חב"ד בעיר. הפעילות החב"דית של השלוחים הראשונים שפעלו באזור, כדוגמת הרב שלמה מטוסוב והרב מיכאל ליפסקר, הניבה פירות רבים, והפנייה אל הרבי הייתה טבעית.

"בארפוד אבי התגורר אצל משפחת בן חמו המכובדת, שאירחו אותו ודאגו לכל מחסורו. אבי התמסר במרץ לניהול המוסדות, כאשר התקציב למימון המוסדות ניתן מהג'וינט. 'בתקופה הראשונה כמעט ולא נוצר קשר ישיר בין אבי לבבא מאיר, שהיה מטבעו איש סגור ומופנם ולא נהג לצאת מחדר לימודו. ואולם לאחר זמן, התקבלה הזמנה לביקור מבית המרא דאתרא. בפתח הביקור, בבא מאיר התפלא באוזני אבי, על כך שעד עתה נמנע מלבקר ולפקוד את בית המרא דאתרא כנדרש". התפנית בעלילה ובטיב הקשר בין הבחור הצעיר למשפחת

"אבי הרשים מאוד את הבבא מאיר בידיעותיו בתורה, שאף התבטא כי דיינות שישבו אצלו בחדר לא הראו שליטה כה נרחבת". הבבא מאיר צ'וק"ל

אבוחצירא, קרתה בעקבות מאורע מעניין: "יום אחד אבי קיבל מאת הג'וינט אספקה גדולה של מוצרי גבינה. הוא חילק לכל דורש, אבל עדיין נשארה כמות מכובדת. מארחיו המליצו להביא את מה שנותר למשפחת הרב, והוא עשה כהצעתם. באותם ימים אחת מבנות הרב באה בקשרי שידוכין. כשאבי נכנס אל הבית עם הסחורה בידי והביא אותה לבני המשפחה, תוך כדי הדברים שמע כיצד הרבנית מפטירה ואומרת, שאילו היה בא לפני מספר ימים – היו לוקחים אותו לחתן. אנשים נוספים שנכחו במקום שמעו את הדברים, ומכאן פשטה השמועה כי אבי משתדך עם בת הבבא מאיר.

"השמועה שפרשה כנפיים גרמה לאבי מבוכה רבה. מה גם, שזמן קצר קודם לכן הוא נסע לראשונה לבית הוריו בקזבלנקה לאחר שנים ארוכות שלא נפגשו, ושם הוצע לו שידוך מסוים. אבי כתב לרבי על דבר ההצעה, וקיבל מענה שתוכנו היה, ש'לא יתעניין בהצעה הזו, וראה הצעת נכבדות עם בת הבבא מאיר'. התשובה של הרבי הייתה לחידה בעיניו. הוא לא ידע כיצד הדברים אמורים להתבצע מצידו, וברגע ששמע על שידוכי הבת – סבר שדברי הרבי כבר אינם רלוונטיים.

"השמועה העיקשת הגיעה גם לאוזניו של הבבא מאיר, והוא החליט לפגוש את אבי ולבחון את ידיעותיו בתורה, ובהתאם לכך להציע לו את בתו הנוספת. בבחינה אבי הרשים את הבבא מאיר בידיעותיו, שאף התבטא, כי דיינים רבים שישבו אצלו בחדר לא הראו שליטה כה נרחבת. בסיום הבחינה הבבא מאיר לחץ את ידו ואמר לו 'מזל טוב',

"הרבי נכנס ל'זאל', נישק את הפרוכת ועלה במדרגות, ומיד לאחר שהניח את הסידור על הסטנדר, הרבי הסתובב לכיוונו של אבי ובשתי ידי הק' הראה מעין פליאה"

בשורה משמחת

מחלקת מוסדות נפתחה בשעה טובה

מנהל/ת מוסד?

זו ההזדמנות שלך להצטרף למוסדות שחוללו מהפכות לימודיות עם 'למען ילמדו'

הטמעת תוכניות ללימודי תעודה במגוון נושאים עיוניים ופרקטיים בשיטת הלימוד היחודית של 'למען ילמדו' בליווי מצגות, עבודות, ועוד... בישיבות, כוללים מדרשות, ישיבות הסדר, סמינרים ועוד

ההרשמה למסלולי תשפ"ה נפתחה

לפרטים: 053-728-7709

מקומות מוגבלים

שומרים מסך

כמה הייתם משלמים למורה פרטי שיתן לילד שלכם, בכל יום, תורה, חסידות, יראת שמים וערכים?

כמה הייתם משלמים לאדם חסידי ומתאים שישמור לכם על הילדים כשאתם עסוקים וטרודים?

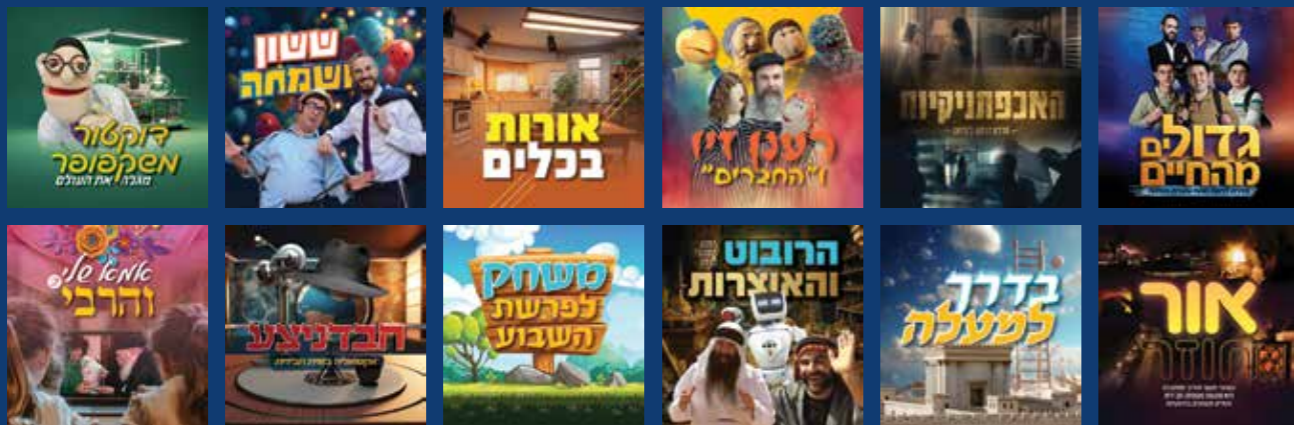
ערוץ חב"ד נותן לכם רוגע ובטחון שהילדים שלכם בידיים טובות.

וכל זה רק ב-42 ש"ח לחודש! (35 ש"ח לחניכי בת מלך או הפנסאים).

- ✓ שומר לכם על הילדים
- ✓ מחנך לכם את הילדים
- ✓ מחייה לכם את הילדים

ועכשיו בערוץ: סדרות חדשות, סרטים חדשים, משחקים חדשים

הילדים שלכם זי"י צולח

KidsChabad.com

"הבבא מאיר חיבב מאוד, סיפר לי הרבה סיפורים והייתי מתכתב איתו לא מעט". הנכד, הרב קריספין, בשיחה ליכפר חב"ד

הפכו לשגרת חייו. "היה לי קשר חם עם סבי הבבא מאיר. הוא חיבב אותי מאוד, סיפר לי הרבה סיפורים והייתי מתכתב איתו לא מעט. הוא היה יהודי איסטניסט, שמר על מלבוש נקי ומוקפד, וחדרו היה מסודר להפליא. לימים ראיתי דמיון רב בין ההנהגה שלו להנהגתו הק' של הרבי. אני זוכר כיצד פעם אחת, בעודי יושב בסמוך לשולחן בחדרו, ניגש אליו יהודי מסוים והחל לטעון כנגד הרבי. הבבא מאיר שמע את דבריו, והשיב לו בנועם: 'לכל נשמה יש תפקיד ושליחות לשמה היא יורדת לעולם. הרבי מלובאוויטש קיבל משימה, להפיץ תורה בעולם'. כאן בבא מאיר עצר, הצביע עלי ואמר: 'אתה רואה אותו? כאשר אני רציני להקים מוסדות לימוד בארפוד, פנית אל הרבי, והוא שלח את אביו שדאג להגדיל תורה בארפוד'. למשמע הדברים נסתתמו טענותיו של אותו יהודי".

בשנת תש"מ שמואל הצעיר נסע לשנת הקבוצה בבית חיינו. שנה אחת הפכה לחמש שנים רצופות בהן הסתופף בבית חיינו. נשמתו לא ידעה שובע,

"לאחר סירוב ממושך אבי נכנע, וסיפר את ששמע מהבבא מאיר, על כך שאילו היה הגאון מווילנא נפגש עם אדמו"ר הזקן - משיח היה מגיע. הרבי שמע את הדברים, והגיב בפליאה, כיצד ייתכן שהסיפור אינו מופץ בעולם"

השהיה ליד הרבי הפיחה בו רוח חיים. בתפילות היה לו מקום קבוע, מאחורי הרב חדקוב, וקשר מיוחד נרקם בינו ובין המזכיר הרב בנימין קליין. באותה שנה אביו הגיע לראשונה אל הרבי, וזכה להיכנס ליחידות מיוחדת. "זה היה לקראת י"ב תמוז. אבי הגיע כשבאמתחתו מכתב מאת הבבא מאיר ובקבוק ערק, אותם ביקש למסור לרבי. הביקור בבית חיינו אפשר לאבי להיפגש עם לא מעט חסידים, אותם הכיר בעבר במרוקו ובצרפת. בערב שבת, לקראת תפילת מנחה, נעמדנו יחד בסמוך לבימה המיוחדת שנבנתה לכבוד י"ב תמוז. הרבי נכנס ל'זאל', נישק את הפרוכת ועלה במדרגות, ומיד לאחר שהניח את הסידור על הסטנדר, הרבי הסתובב לכיוונו של אבי ובשתי ידיו הק' הראה מעין תנועת פליאה. הרב בנימין קליין ניגש אלי מיד, לשאול האם זהו אבי ומדוע לא עדכנתי על הגעתו. "לאחר ההתוועדות הגדולה שנערכה בי"ב תמוז, הרב לייבל גרונר ניגש אל אבי, והודיע על מועד היחידות. הוא הבהיר לאבי, כי הזמן המוקצב לו הינו מעבר לרגיל, אך ביקש בכל זאת לבל יעכב את הרבי. אבי התחייב בפניו כי יעביר את השאלות קודם לכן ולא לשאול מאומה מעבר לכן.

בשעת לילה מאוחרת אבי נכנס אל גן עדן התחתון. הרבי המתין לו מעבר לדלת וסימן לו שישב, אבי כמובן נותר לעמוד ובירך ברכת שהחינו, כשהרבי עונה אמן. לאחר מכן אבי מסר

עם הרה"ג ר' ישראל גרוסמן. כשהעניק לי מספריו ובהקדשות שכתב, כינה אותי הרב גרוסמן 'דידי'. אני זוכר כיצד מיד בכניסה ללימודים בישיבה בכפר, המשיע ר' מענדל פוטערפאס ניגש אלי, ושדל אותי שאלך ללמוד אצל הרבי בבית חיינו. הרב כץ, שראה את המחזה, הפטיר בחיוך: 'הוא רוצה לשלוח את כולם אל הרבי ולרוקן את הישיבה'. "בתשל"ט נסעתי יחד עם קבוצת תמימים נבחרת, לייסד את ישיבת תומכי תמימים במגדל העמק. בעיר שרר שיממון רוחני גדול, ואנחנו פעלנו שם והארנו את המקום. שם גם עשיתי את צעדי הראשונים והתחלתי לדרוש בבית הכנסת בעיר".

על אף הלימודים בתומכים תמימים, שימור השורשים והיסודות עליהם גדל היו נר לרגליו. "בשעתו, אבי זכה לקבל מהרבי תניא וסידור בנוסח האריז"ל, והרבי ביקש למסור, שנתינת הסידור אינה מחייבת וכי עליו להמשיך להתפלל בנוסח שבו הורגל מינקות. הדבר העניק לי את היסוד ואת היעד שלא לאבד ולא לשנות מהמנהגים בהם הורגלתי בבית אבא".

בכל אותן שנים, שמואל הצעיר זכה לבלות ולהסתופף בבית קודשי עליון, לספוג מרוחם ולאמץ את הנהגותיהם. מדי חודש היה שם פעמיו אל נתיבות, ויושב לסעוד ארוחת צהרים עם סבו זקנו סידנא קדישא בבא סאלי. השהות בבית בנתיבות, לצד ביקורים תכופים בבית סבו בבא מאיר באשדוד,

ואז אבי הראה לו את המכתב של הרבי, ובינו לבן עצמו נזכר בדבריו השמיימים והנבואיים של רבי איציק'ל מפשעווארסק. "לאחר נישואיו, הפעילות המשיכה וגדלה. בתקופה מסוימת דובר על כך שאבי יעבור לנהל את הישיבה באגאדי, משום שהרב עזריאל חייקין, ששימש עד אז כראש הישיבה, אולץ לעזוב את המקום. סבי הבבא מאיר שלח מכתב בהול אל הרב שלמה מטוסוב, שבו כתב בתוקף, שימנע את המעבר של אבי לאגאדי. ההתנגדות העזה של הבבא מאיר לא הייתה מובנת ברגע הראשון, אבל כעבור זמן קצר התרחש האסון הגדול של רעידת האדמה ורבים קיפחו את חייהם. אז הובהר לכל גודל ההתעקשות וכיצד רוח קודשו שמרה עליהם". משפחת קריספין הצעירה המשיכה לפעול במלוא המרץ. הילדים נולדו והמוסדות גדלו, כאשר לכל אורך הזמן נשמר הקשר עם הרבי, והרב עמינדב קריספין אף מגדיל לעשות, רוכש ספרי יהדות בעלי ערך רב ומשגר אותם לספריית הרבי.

בצילא דמהימנותא

בחלוף השנים משפחת קריספין עלתה לארץ, והתיישבה תחילה בשיכון חב"ד בלוד. הבנות נכנסו ללמוד ב'בית רבקה' והבן שמואל נכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים. "בתקופת הלימודים בישיבה בלוד, הייתי קשור מאוד להרה"ח ר' מוניה שניאור", משתף הרב קריספין. "בהמשך המשכתי ללמוד בתומכי תמימים בכפר חב"ד, שם זכיתי ללמוד בחברותא

y.w. graphicdesign

מבצע מטורף
לזמן מוגבל!

כל החנות

1+1

הגיעה סחורת קיץ!!!

פתוח בחוה"מ פסח

כולל כפל מבצעים

ותווי קנייה

"הרבי הטה את ראשו והחל להתעניין בשלום סביי. המקובל הנודע הבבא מאיר זצוק"ל"

ושתה את כל תכולת הכוס מבלי להותיר לי טיפה. "בי"ז בניסן תשמ"ג בבא מאיר נפטר. באותו זמן קפצתי לביקור ללוס אנג'לס, ולאור ההתפתחויות חזרתי מיד לסעוון סעוונטי. פגשתי שם ברב בנימין קליין, והוא תיאר לי את הרגע שבו בישר לרבי על דבר הפטירה. זה היה לפני תפילת שחרית של חול המועד, הוא נכנס לחדרו הק' ודיוווח על כך לרבי. הרבי הביט בו במבט חודר, שגרם לו לנוס מהחדר.

התפילה באותו יום התאחרה, כיוון שהרבי נשאר להתעכב עוד משך זמן. כל אימת שהרב קריספין נזכר בימים בהם שהה בבית חיינו, הוא מתכווץ בתוך עצמו ועוצם את עיניו, היראה הגדולה שהייתה לו מהרבי ניכרת על גופו היטב. "אני נזכר שבתשרי תשמ"א הגיע קהל גדול, וכל הספסלים הוצאו אחר כבוד אל מחוץ לסעוון סעוונטי והפכו ערמה גדולה. באחד הימים שבהם הקהל חיכה לרבי על יד שביל הכניסה הראשי, בחור ישראלי שהזדמן למקום נעמד בראש כל הספסלים, וביקש לתעד את הרבי. כשהרבי הגיע ועלה במדרגות, הוא הביט אל עבר אותו בחור, שאל האם הניח כבר תפילין והמשיך בדרכו. ניגשנו אליו אנחנו הבחורים, תהינו מי הוא וכמוכן שהנחנו לו תפילין. למחרת המאורע חזר על עצמו, אלא שהפעם, למשמע השאלה, הוא ענה לרבי שאכן הניח. הרבי אז עצר לרגע, סידר את מלבושו ואפשר לו לצלם תמונה.

"זה היה רגע שלימד אותי שיעור גדול בחיים; איך לכל אדם בעולם יש את האופן והדרך שבהן אפשר לפעול ולגשת אליו. אם אתה צלם ותיעוד תמונות מדבר אליך, אין שום בעיה, הרבי מאפשר לך לתפוס את התיעוד הטוב ביותר - רק תממש קודם לכן את חובתך כיהודי ותניח תפילין. אחרי המקרה, שאלתי את אותו בחור מה גרם לו לבוא ולצלם את הרבי. הוא ענה לי, שהמראה המיוחד של הרבי כבש אותו, הוא לא ראה יהודי כזה קודם והיה חייב לתעד."

בשנת תשמ"ה הרב קריספין חזר לארץ והקים בית בישראל. השנים המיוחדות אצל הרבי באו לסיומן. הגעגוע לבית חיינו הוביל אותו לחזור שוב ושוב, והפעם יחד עם רעייתו. "הייתה שנה אחת, שבה לבקשת חמי נשארתי בשמחת תורה בארץ, אבל כבר אז אמרתי לרעייתי כי זו הפעם האחרונה. מדי שנה בחודש תשרי שמתתי את פעמי אל עבר בית חיינו. "לאחר ג' תמוז היה לי קשה מאוד לפקוד את בית חיינו. החוסר היה גדול. יום אחד פגש אותי באיזה אירוע ידידי ובן כיתתי הרב ישראל בוטמן ע"ה, ובדרכו הייחודית הוא הסביר לי, שאני חייב להתגבר ולנסוע מיד לרבי. הטענה שלו הייתה, כי ככל שיעבור הזמן הקושי רק יתגבר. הקשבת לי, ומיד נסעתי. מני אז אני פוקד מזמן את האוהל הק', אבל אל סעוון סעוונטי אני עדיין מתקשה להיכנס. הזיכרונות לא נותנים מנוח והגעגוע אינו מרפה.

"הפשטות הזו שראינו אצל הרבי חדרה לנקודה הפנימית של כולנו, ואני מקווה שהשנות הממושכות שלי שם גרמה לי לחזור אדם קצת אחר."

"הרבי השיב בחיך: 'תגיד בפשטות, רבי מאיר אבוצירא מאשדוד'... הרב קריספין במחיצת הרבי"

בעבורו שליחות, לקחת שקית מסוימת אל ביתו של הרבי ולמסור אותה לרבנית. התבקשתי להיכנס מהכניסה מאחור ולא מהדלת הראשית. לקחתי את השקית ובהגייתי דפקתי על הדלת, והרבנית פתחה לי והתעניינה לשם משפחתי. אמרתי לה שקוראים לי קריספין, ואז היא אמרה 'אתה הוא שמואל קריספין'. השבתי בחיוב וחזרתי לבית חיינו. התשובה המסתורית שלה מלווה אותי עד היום. "בקץ של תשמ"ב בבא מאיר כבר היה חולה, הוא סבל מריאות מצומקות ומחוסר חמצן. בחלוקת כוס של ברכה במוצאי חג השבועות, נעמדתי בתור באורח אקראי בסמוך לר' מישל אבוצירא, שזכור כמי ששרק בהתוועדותיו אצל הרבי. ד"ר מישל ניגש לפניי אל הרבי ודיבר עמו בצרפתית, תוך כדי שהוא מצביע עלי ומספר שאני נכד של רבי מאיר. הרבי שאל אותו 'איזה רבי מאיר אבוצירא', והוא השיב 'הצדיק'. הרבי הקשה שוב, 'אצל אבוצירא יש הרבה צדיקים', אז הוא ענה 'רבי מאיר מאשדוד', ואז הרבי השיב בחיך 'תגיד בפשטות, רבי מאיר אבוצירא מאשדוד'...

"עמדתי בסמוך, והתרגשתי מאוד למשמע השיחה. היד שלי רעדה, והרב בנימין קליין, ששם לב לכך, ניסה לעזור לי לייצב את היד. ניגשתי אל הרבי כשהכוס רועדת בידי, והרבי הטה את ראשו והחל להתעניין בשלום סבי. בקושי הצלחתי לדבר ולומר מה מצבו. אמרתי שהוא חולה מאוד, והרבי שאל מה הרופאים אומרים, ועניתי שוב מהמעט שידעתי. הגביע של הרבי היה מלא ביינן, אבל הרבי פנה בכל זאת אל הרב מרדכי מענטליק, ומילא את הגביע עד גדותיו ושב למזוג אל הכוס שלי יין בשפע רב. את מה שקרה מאותו רגע אני לא ממש זוכר; מצאתי את עצמי לאחר מכן עומד מעבר לתור, הכוס שלי הייתה בידי של אדם שעמד בסמוך, שלקח לי אותה כיוון שרעדתי כולי, והוא אף הגדיל לעשות

"אמי יצאה חיוורת מאוד, ובקול רועד והמום מהתרגשות היא שאלה אותי 'כיצד הרבי ידע לזהות אותי ולדבר בשפת ילדותי, וגם הכיר את כל בני המשפחה?' זה היה בעיניה לפלא גדול"

מיוחד מהרבי. יעיד על כך הסיפור הבא: "בתשרי תשמ"א אמי עלתה בגורל שערכו בארגון נשי ובנות חב"ד לטיסה לרבי. היא הגיעה לקראון הייטס בליל הושענא רבא, ולמחרת נעמדה יחד עם אחותי בתור לקבלת הלעקאח. כשהגיע התור שלה, אמי הושיטה את היד אל הרבי בראש מורכן, אבל הרבי המתין שתרים מעט את הראש, וקידם אותה במילות ברכה בצרפתית. הרבי מנה בפניה את שמה ואת שם כל הילדים, והתעניין בשלום כולם וגם בשלום אביה הבבא מאיר. הרב לייבל גרונו דיווח לרבי שהיא זכתה בגורל, והרבי העניק לה עוד חתיכת לעקאח. אני, שחיכיתי לה בצד, לא הבנתי מדוע היא מתמהמהת. פתאום אני רואה אותה יוצאת חיוורת מאוד, ובקול רועד והמום מהתרגשות היא שאלה אותי 'כיצד הרבי ידע לזהות אותי ולדבר בשפת ילדותי, וגם הכיר את כל בני המשפחה?' זה היה בעיניה לפלא גדול."

שנות האור

השהות הממושכת בבית חיינו והקרבה אל המזכיר הרב בנימין קליין, יצרה בעבורו מפגשים מרתקים ועלומים. "יום אחד המזכיר הרב בנימין קליין קרא לי לחדר המזכירות וביקש ממני לעשות

לרבי את המכתב ואת בקבוק הערק, הרבי שאל האם הופרשו תרומות ומעשרות כדון, ואבי השיב כמוכן בחיוב. אז הרבי התחיל לומר: 'זכרתי לך חסד נעורייך' - כשהכוונה הייתה לפעילות שעשה בארפוד ולספרים ששלח לספרייה. אבי ישב והאזין לדברים בדממה וביראה ולא פצה את פיו, בהתאם להבטחתו לרב לייבל גרונו, אלא שהרבי הפציר באבי לספר דבר מה. לאחר סירוב ממושך אבי נכנע, וסיפר את ששמע מהבבא מאיר, על כך שאילו היה הגאון מוילנא נפגש עם אדמו"ר הזקן - משיח היה מגיע. הרבי שמע את הדברים, והגיב בפליאה, כיצד ייתכן שהסיפור אינו מופץ בעולם. אבי טען להגנתו, כי עיסוקיו הרבים אינם מאפשרים לו למצוא זמן לכך. בתשובה לכך הרבי עשה באצבעותיו הק' תנועה המדמה לחיצה על כפתור, כרוצה לומר, שכל שנדרש הוא להקליט... והשיחה המשיכה.

"בסיום השיחה הדברים נסובו על אודותיי, כאשר אבי אומר לרבי, כי מה שהרבי יחליט לגביי - זה מה שיהיה. ביציאה מהיחידות, כאשר אבי סיפר לי את הדברים, לא הבנתי מדוע היה נצרך לדבר על

אודותיי. למחרת ניגש אלי הרב מרדכי מענטליק, והורה לי ללכת להסדיר את המסמכים, כדי שאוכל להמשיך ולהישאר בבית חיינו."

הקשר בין האב, הרב עמינדב קריספין, אל הרבי, ליווה אותו בכל הצמתים בחיינו. "בכל התקופה שגרנו בארץ, היו לא מעט הצעות רבנות שהגיעו אל אבי, וכל אימת שהיה שואל את הבבא מאיר מה עליו לעשות, התשובה שהתקבלה הייתה שיתיעץ עם האדמו"ר. "בשנת תשכ"ו כתב הרבי לאבי על אחת מאותן הצעות רבות, כי 'מבנה הרבנות בארץ אינו מתאים לכבודו'. השינוי קרה בשנת תשמ"ב. אבי קיבל הצעה לכהן כרבה של קריית ביאליק, וכתב על כך לרבי. אנחנו הילדים לא ידענו מאותה הצעה, ויום אחד אחותי מתקשרת אלי ומספרת לי, שחלמה חלום ובו היא נמצא בכותל המערבי, כשהרבי פונה אליה ואומר, שתגיד לאביה כי המכתב בדרך. למשמע החלום ניגשתי לתומי לרב בנימין קליין, ושאלתי אותו האם יש מכתב בעבור אבי. נעניתי בשלילה. למחרת אני מקבל טלפון מאמא, והיא מספרת לי, כי אבי נבחר לכהן כרבה של קריית ביאליק וכי קיבל על כך מכתב ברכה והסכמה מהרבי. כל ההתרחשות הזו הייתה מזוהר לי. ניגשתי שוב אל הרב בנימין קליין וסיפרתי לו את הדברים, והוא אמר לי, שנענית בשלילה כיוון שאני לא צד בנושא, המכתב לא נועד אלי."

מענדי סוליש מגיש
בשיתוף חיידר אוהלי מנחם ביתר עילית

יהודה

בימוי ותסריט: אורי רווח | צילום ועריכה: מענדי סוליש

דדנות מונח חינוכית

זמין לצפייה כעת
בערוץ חבי"ד לילדים

יפוצו מעיינותיך

"ברגע שבו הכריז המוהל 'ויקרא שמו בישראל', עוד בטרם אבי הספיק לפצות את פיו, הבבא מאיר הכריז בשם שמואל". הרב קריספין בשיחה עם כותב השורות

בשנים האחרונות הרב קריספין משמש כראש כולל 'כתר שם טוב' בקריית ביאליק, מיסודו של אביו, זאת לצד מסירת שיעורים ברחבי הארץ ועריכת קבוצות מסע עם מקורבים בקברי צדיקים ברחבי העולם.

"האברכים בכלל שלנו, שמשתייכים לציבור הליטאי והספרדי, זוכים לטעום מאור החסידות. שאלתי פעם את אחד האברכים, שנבחן על כל ספר התניא, מה זה שינה אצלו. הוא השיב, כי הסביבה הקרובה שלו טוענת שנעשה עדין יותר.

"בכל השיעורים שאני זוכה למסור, דברי התורה מתובלים היטב באור תורת החסידות ובשיחות של הרבי. הרבי היה אמן הרעיון. אני רואה תמיד כיצד החסידות משנה את החיים של האנשים, הופכת אותם להיות כלי לרצון האלוהי. גם במסעות שאנחנו עורכים, אם תביט באנשים שמצטרפים למסע, לא בהכרח תבין ברגע הראשון מה להם ולאותו הצדיק שאליו נסענו, אבל בהתבוננות עמוק פנימה אתה רואה את הנשמה של כולם, כמו מבקשת שיאיר בה מעט אור.

"ש ווארט ששמעתי מסבי הבבא מאיר: המשנה במסכת כלים (ל', ד') אומרת 'אשריך כלים שנכנסת בטומאה ויצאת בטהרה'. סבי היה מסביר, שכל מסכת כלים עוסקת ברובה בכלים שמקבלים טומאה, ובסופה עוסקת בכלים שאינם מקבלים טומאה – זו בעצם הכניסה בטומאה והיציאה בטהרה. בדומה לכך, אמר סבי, בתחילת חומש בראשית התורה מספרת על בריאת העולם, והפסוק אומר: 'חושך על פני תהום' – אלו סופי תיבות כלי"ם. בסיום התורה הפסוק אומר: 'ולכל היד החזקה... משה לעיני כל ישראל' – גם כאן מופיעה המילה כלים. מזה אנחנו למדים, שגם אדם שהיה כולו בטומאה, מסוגל ויכול לצאת בטהרה. ברגע שאדם הופך את עצמו לכלי אמיתי וטהור, הוא זוכה לשפע רב".

אחד הדברים שנחקקו אצל הרב קריספין, ואשר אותו הוא מקפיד להעביר הלאה, זו חשיבות התפילה. "לקחתי את זה גם מהנהגת סבי, שזיכתי לקבל את הסידור האדום המיוחד בו התפלל, וגם מהשהייה אצל הרבי – משיניהם יחד למדתי אודות חשיבות התפילה. בבית חיינו יכולתי להביט שעות בדמויות ההוד של חסידים עובדי ה' המתפללים בדבקות. זה העניק לי שיעור ורצון להתחקות אחר הנהגתם. אני מרבה לומר למקורבים שלי בשיעורים על חשיבות התפילה, וכשהם תוהים עד כמה זה חשוב, אני מראה להם את מה שנאמר בקונטרס אחרון בתניא. כך הם מבינים מדוע אני חוזר ומדגיש את העניין הזה.

"אני רוצה להוסיף על דברי סבי, שאמר שתפקידו של הרבי להפיץ תורה בעולם", אומר הרב קריספין

לקראת סיום, ולומר, כי בלי הדחיפה של הרבי והשלוחים ששלח – יהדות ספרד לא הייתה קיימת. אני פוגש מאות אנשים ברחבי העולם שמספרים לי שלמדו במוסדות חב"ד בארפורד".

רגע לפני שהשיחה מסתיימת, הרב קריספין מספר בגילוי לב דבר שהטריד אותו לא מעט שנים: "מכל בני משפחתי שלמדו במוסדות ליובאוויטש, אני היחיד שנשארת כרוך בדרכה. זה גרם לי לא פעם להתבונן ולתהות על כך, עד שיום אחד התוודעתי לסיפור מיוחד שאירע סביב הלידה שלי, שהעניק לי את התשובה.

"מספר חודשים לפני שאני נולדתי, אבי קיבל מכתב מהרבי, שבו כתב, כי מן הנכון שיערוך התוועדות עם בני הקהילה ויביא את חמיו לדבר בפניהם. אבי היה אובד עצות; הרי בבא מאיר כמעט ולא נראה בציבור, וכל שכן לבקש ממנו לדבר בפני קהל. מה גם שלאבי הייתה יראה גדולה מהבבא מאיר, שלא כמו כלפי סידנא קדישא בבא סאלי, עמו היה בקשרי ידידות. ואולם הוא החליט שעליו לקיים את הוראת הרבי, ומסר לבבא מאיר דברים כהווייתם. למרבה הפלא, הבבא מאיר נענה בחיוב. "במהלך אותה התוועדות בבא מאיר נעמד לדבר ואמר, כי מכיוון שהאדמו"ר ביקש לארגן את התוועדות, הוא יאמר כמה דברים על אודות אדמו"ר המהר"ש. הדבר היה לפלא בעיני אבי. ההתוועדות נערכה ביום חמישי בלילה, ומפני קוצר הזמן של ערב שבת, דו"ח שאבי כתב לרבי לאחר מכן, הוא סיפר בקצרה ממש אודות ההתוועדות, מבלי לפרט. "אלא שחיש מהר התקבל מכתב מהרבי, שבו הרבי כתב: 'מצפה אני למכתבו כביאת משיח צדק והוא כותב לי באמתלה הריני מקצר במקום שצריך להאריך', והרבי מתח שני קווים מתחת למילה ■